

Plan Samenleven

Actie 5: Oefenkansen Nederlands

Samenvatting 1^e bijeenkomst lerend netwerk

In deze samenvatting vind je beknopt het verhaal dat wij tijdens het lerend netwerk op 7 maart brachten. Ook vind je bij elk deeltje links naar de voorbeelden uit stad Antwerpen, naar meer achtergrond of naar nog meer inspiratie.

Deze samenvatting is bedoeld voor lokale besturen die willen inzetten op oefenkansen Nederlands in hun gemeente.

Wat zijn oefenkansen Nederlands?

Focus van vandaag:

- Geen les Nederlands
- Focus op (spreek)duf
- De anderstalige(n) en de gesprekspartner(s) oefenen bewust Nederlands.
- Deelname is vrijwillig.
- Er bestaat een heel spectrum aan oefenkansen. Ze vullen elkaar aan.

Wat zijn kwaliteitsvolle oefenkansen Nederlands? 4 tips

<https://www.oefenkansen.be/start#je-gaat-ervoor-4-tips>

- Tip 1: Zorg voor een 'veilig klimaat'
- Tip 2: Creëer een 'taalrijke omgeving'
- Tip 3: Stimuleer interactie
- Tip 4: Geef positieve, constructieve feedback

Wie zijn de anderstaligen in je gemeente?

- Iedereen is anders. Een heleboel factoren maken het leerproces moeilijker of makkelijker.
- Taalniveau is geen vast gegeven. Niet iedereen haalt hetzelfde niveau. Taalniveau kan ook veranderen in de loop van de tijd.
- Hou ook rekening met laaggeletterde deelnemers. Lees de tips van Judith Nuyts (Ligo Antwerpen): [Werken met laaggeletterde deelnemers die erg moeizaam bijleren](#)

Met de [taaliconen](#) promoot je het aanbod bij iedereen die Nederlands wil oefenen en help je hen een keuze te maken. Wil je de taaliconen gebruiken? Dan volg je eerst een vorming. Je leert dan via een handige taalicoonwijzer de taaliconen toekennen aan je activiteiten, cursussen en workshops. Ook krijg je tips klare taal.

De [ERK-berg](#) laat zien hoelang het duurt om (mondelijke of schriftelijke) kennis van het Nederlands op te bouwen. Er is grote variatie tussen de verschillende leerders, en bijgevolg ook in de trajecten.

Lees volgende artikels op onze website Diversiteitspraktijk:

- [Hoe lang duurt het om Nederlands te leren?](#)
- [Waar kan een anderstalige Nederlands leren?](#)
- [Wat is laaggeletterdheid?](#)
- [Hoe herken en ondersteun ik iemand die laaggeletterd is?](#)
- [Wat zijn de gevolgen van migratie voor mensen met een migratiegeschiedenis?](#)

Wie zijn de partners in je gemeente?

- Wat is het bestaande aanbod oefenkansen Nederlands?
- Welk aanbod is er nog niet? Waar is er nog nood aan?
- Welke partners zijn er? En wat is hun DNA?
- Kennen de verschillende partners elkaar? Hoe kan het aanbod op elkaar worden afgestemd?
- Waar vind je vrijwilligers?
- ...

Voorbeelden uit stad Antwerpen

Hieronder zoomen we in op een aantal voorbeelden uit stad Antwerpen.

Een heel spectrum: Van vrijwilligerswerk als oefenkans Nederlands ...

Vrijwilligerswerk is een nuttige oefenkans Nederlands voor anderstaligen. Vrijwilligerswerk doen als je nog niet veel Nederlands kan, is echter niet evident. Anderzijds stelt het werken met anderstalige vrijwilligers een organisatie ook voor specifieke uitdagingen. Hoe kan je de organisaties en de anderstalige vrijwilligers ondersteunen? Wat hebben zij nodig?

- Gebruik de [kijkwijzer Vrijwilligerswerk en Nederlands oefenen](#).
- [5 tips](#) om van vrijwilligerswerk een oefenkans Nederlands te maken
- Werk met vrijwilligersbuddy's. Een Nederlandstalige vrijwilligersbuddy maakt de anderstalige vrijwilliger wegwijs in de vrijwilligersorganisatie.
- Vrijwilligerswerk in groep tijdens de Zomer van Atlas. Een groep van 10 anderstalige vrijwilligers sluit aan bij de bestaande vrijwilligersgroep van Natuurpunt. Natuurpunt ondersteunt de vrijwilligers en zorgt ervoor dat de anderstalige vrijwilligers aansluiting vinden bij de Nederlandstalige vrijwilligers.

Lees volgende artikels op onze website Diversiteitspraktijk:

- [Anderstalige vrijwilligers inschakelen? Een buddywerking helpt je!](#)
- [Starten met een buddywerking voor vrijwilligers: 4 basisvoorwaarden](#)
- [Hoe ondersteun ik een anderstalige vrijwilliger?](#)
- [Het taalniveau van een vrijwilligerstaak bepalen? Gebruik taaliconen en een taalicoonwijzer.](#)
- [Hoe houd je je anderstalige vrijwilligers \(gemotiveerd\) in je organisatie?](#)
- [Hoe schrijf je een sterke vrijwilligersvacature?](#)
- [Hoe voer ik een divers vrijwilligersbeleid?](#)
- [Hoe ondersteun ik mijn vrijwilligers in het omgaan met diversiteit?](#)
- Lees de tips uit enkele succesvolle praktijken in stad Antwerpen waar anderstalige vrijwilligers werken
 - o [Openluchttheater Rivierenhof](#)
 - o [Museum Red Star Line](#)
 - o [Toneelhuis](#)

... over babbelen-en-doe-activiteiten, ...

Bij babbelen-en-doe-activiteiten ligt de focus vaker op ontmoeten en op de activiteit zelf en minder 'expliciet' op de taal. Toch kunnen de deelnemers bij deze activiteiten echt wel hun Nederlands oefenen. De setting is authentiek, je kan je activiteit en de omgeving gebruiken als gespreksonderwerp.

- Zorg voor taalrijke activiteiten waar ruimte is voor interactie. Kies activiteiten waar je taal kan gebruiken om samen tot een goed resultaat te komen. Geef woorden aan je acties.
- De begeleider houdt de conversatie gaande en stimuleert de kleine gesprekjes tijdens de activiteit.
- Vaak snel toegankelijk voor deelnemers met een lager taalniveau of voor 'praktijkleeders'.
- Tijdens de Zomer van Atlas bieden vrijwilligers doe-activiteiten aan. Zo ontstaat een gevarieerd aanbod waarbij vrijwilligers hun interesse kunnen delen met de anderstalige deelnemers.

- Ook tijdens een sportactiviteit kan je bewust inzetten op het creëren van een oefenkans Nederlands.
 - o Gebruik bijvoorbeeld de [kijkwijzer](#).
 - o Bekijk het draaiboek en de video's bij het project [Taalrijk sporten en bewegen](#) van Buurtsport Antwerpen.
- Babbel en brei, babbel en kook, babbel en muziek, ... Laat je inspireren door onze [babbelmethodeken](#). We gaven voorbeelden uit [Babbel en brei](#), [Babbel en kijk samen naar kunst](#) en [Stimuleer conversatie](#).
- Neem een kijkje op de [inspiratiedatabank](#) en laat je inspireren door andere doe-activiteiten.

Lees volgend artikel op onze website Diversiteitspraktijk:

- [Hoe kan je Nederlands oefenen tijdens een sportactiviteit? 4 tips](#)

... conversatietafels ...

Bij conversatietafels ligt er meer 'expliciete' focus op taal. De deelnemers spreken over thema's. Uit de voorbeelden hieronder zal je zien dat er geen strikte afbakening is tussen 'conversatietafels' en 'doe-activiteiten'.

- Open Inloop Taal (OIT) is een wijkgericht, laagdrempelig initiatief waar buurtbewoners Nederlands oefenen. De activiteiten gaan door in de wijkbibliotheek in 4 wijken in stad Antwerpen (Kiel, Deurne, Luchtbal en Linkeroever). Er zijn conversatietafels en doe-activiteiten.
 - o Lees in het [draaiboek](#) waar OIT voor staat en hoe je zelf een soortgelijk initiatief kan opstarten.
 - o [Open Inloop Taal Deurne](#)
 - o [Open Inloop Taal Kiel](#)
 - o [Open Inloop Taal Linkeroever](#)
 - o [Open Inloop Taal Luchtbal](#)
- [Schoolklap](#) is een oefenkans Nederlands voor anderstalige ouders op de school van hun kind. Wekelijks vindt er een praatmoment plaats. Daarbij is babysit voorzien zodat ouders met kleine kinderen ook kunnen deelnemen. Er is ook veel ruimte voor doe-activiteiten: bv. spelletjes spelen in de kleuterklas, op bezoek bij organisaties in de buurt van de school, meedoen aan de bestaande ouderactiviteiten, ...
- Tijdens [Werkbabbels](#) van Groep INTRO in Antwerpen oefenen de deelnemers Nederlands en versterken ze tegelijk hun sollicitatievaardigheden.
- Bij de babbelmethodeken vind je ook de rubriek [Babbel over thema's](#).
- Neem een kijkje op de [inspiratiedatabank](#) en laat je inspireren door andere conversatietafels.

Lees volgend artikel op onze website Diversiteitspraktijk:

- [Hoe betrek ik anderstalige ouders op school?](#)

... tot taalbuddy's ...

Taalbuddy's oefenen samen één-op-één Nederlands. De Nederlandstalige buddy zorgt ervoor dat de anderstalige buddy kan deelnemen in het gesprek, geeft vertrouwen en past het eigen taalniveau aan dat van de anderstalige buddy aan.

- Atlas organiseert tijdens de zomermaanden juli en augustus de zomerbuddy's. De zomerbuddy's ontmoeten elkaar minimaal 5 keer. De Nederlandstalige buddy's en de anderstalige buddy's krijgen op een kick-off allebei een vorming. Ook tijdens de zomer kunnen ze bij atlas terecht voor ondersteuning.
- Neem een kijkje op de [inspiratiedatabank](#) en laat je inspireren door andere buddyprojecten.

Lees volgend artikel op onze website Diversiteitspraktijk:

- [Hoe laat ik mijn anderstalige gesprekspartner zoveel mogelijk spreken?](#)
- [Hoe oefen ik Nederlands met een online gesprekspartner of taalbuddy?](#)

... en Nederlands oefenen in musea.

Atlas werkt samen met de stedelijke musea en enkele andere musea in stad Antwerpen. De gidsen maakten van hun rondleiding een oefenkans Nederlands. De rondleidingen zijn in klare taal en er is veel ruimte voor interactie.

- Bij de rondleidingen in FOMU gebruiken de gidsen de methodiek [Visual Thinking Strategies](#). De rondleidingen zijn op maat van anderstaligen en zijn heel interactief. De visual thinking strategies zijn heel geschikt om te differentiëren.
- Je kan de methodiek Visual Thinking Strategies ook buiten het museum gebruiken. Begeleiders van een oefenkans Nederlands kunnen zich laten inspireren door de babbelmethode [Babbel en kijk samen naar kunst](#).

Uitwisseling

Tips voor elkaar

- Hou de vacature voor vrijwilligers laagdrempelig en speel in op goesting.
- Doe een intakegesprek met de kandidaat-vrijwilligers. Dat is tijdsintensief, maar zo weet je of de vrijwilligers over de nodige vaardigheden beschikken. Ze moeten sociaal vaardig zijn en anderen kunnen laten babbelen.
- Laat kandidaat-vrijwilligers eens meelopen met bestaande activiteiten. Zo kunnen ze inschatten of ze dit engagement zien zitten.
- Werk ook in de zoektocht naar vrijwilligers vindplaatsgericht.
- Schakel studenten hoger onderwijs in als begeleider van een oefenkans. Zij zijn soms op zoek naar stageplaatsen.
- Opleiding voor vrijwilligers? Bekijk met je contactpersoon van het agentschap integratie en inburgering welke vormen mogelijk zijn.
- In sommige regio's worden er ook vormen i.s.m. Avansa over communiceren met anderstaligen georganiseerd. Dat is 1 avond van ongeveer 2u à 2u30. De gekende vrijwilligers kunnen opnieuw aansluiten als ze dat willen.
- Geef vrijwilligers achtergrond in de werking van CVO en ligo.
- Zet de initiatieven regelmatig in de kijker, via sociale media en het plaatselijke krantje.

Ideeën voor uitwisseling en verdieping in volgende sessies

- Hoe organiseer je meer doe-activiteiten als oefenkans Nederlands? Hoe kan je doe-activiteiten inbrengen in bestaande oefenkansen Nederlands?
- Hoe krijg je andere diensten uit je gemeente mee, bijvoorbeeld culturele centra?
- Hoe verduurzaam je initiatieven na Plan Samenleven?
- Hoe werf je vrijwilligers? Hoe kan je plaatsgericht zoeken naar vrijwilligers?
- Hoe kan je het enthousiasme van vrijwilligers aanwakkeren?
- Hoe pak je de organisatie en opvolging van actie 5 Oefenkansen Nederlands van Plan Samenleven praktisch aan?